

OPS:N LIITE 2

Rääkkylän koulu

SUUNNITELMAN LAPSEN/ OPPILAAN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUJAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ

Kaikilla kouluyhteisön jäsenillä on oikeus fyysiseen ja psyykkiseen koskemattomuuteen. Jokaisella on myös oikeus turvalliseen työympäristöön.

Kiusaamista ehkäistään päivittäisessä työskentelyssä kasvattamalla oppilaita erilaisuuden hyväksymiseen ja suvaitsevaisuuteen. Oppilaille selvitetään, mikä on kiusaamista ja annetaan heille toimintaohjeita kiusaamistilanteisiin. KiVa-koulu- ohjelman materiaalin avulla varsinkin 1. ja 4.luokan oppilaat käyvät läpi kiusaamisen ennaltaehkäisyyn liittyviä asioita sekä luokassa että nettitehtävissä. Oleellista ennaltaehkäisyssä on nollatoleranssin periaate ja kiusaajan vastuuttaminen. Huoltajille lähetetään lukuvuosittain kirjallinen kysely, jossa selvitetään, onko kiusaamista tapahtunut. Kevätlukukaudella oppilaat vastaavat KiVa-koulu kiusaamiskyselyyn internetissä, minkä pohjalta koulu saa tietoa mahdollisista kiusaamistapauksista.

Kiusaamiseen on puututtava heti ja selvitettävä ketä kiusataan, kuka kiusaa, mitä on tapahtunut ja ketkä ovat nähneet tilanteen. Tapahtumien kulku käydään läpi asianosaisten ja mahdollisten silminnäkijöiden kanssa. Osapuolten kanssa sovitaan kiusaamisen lopettamisesta ja päätetään seurannasta. Samassa yhteydessä harkitaan, onko tarpeen tiedottaa kiusaamisesta laajemmin, esimerkiksi luokan, ryhmän tai koko yhteisön tasolla. Kiusaamisesta tiedotetaan asianosaisten vanhemmille. Tapahtumien kulku, päätökset ja seuranta kirjataan ja arkistoidaan oppilashuollon aineistona. Pitkäaikainen tai erittäin vakava kiusaaminen viedään kolmihenksen KiVa-tiimin käsittelyyn. Vakavissa kiusaamistapauksissa myös rehtori osallistuu asian selvittelyyn. Tarvittaessa myös koulun yksilöllinen oppilashuoltoryhmä käsittelee ja hoitaa kiusaamistapauksia. Koulun rangaistuskäytännöissä kiusaamisesta on säädetty seuraavat rangaistukset:

-> ensimmäisellä kerralla kasvatuskeskustelu

-> toistuva kiusaaminen-> jälki-istunto 1 - 2 tuntia riippuen teon vakavuudesta

-> törkeä, toistuva kiusaaminen-> kirjallinen varoitus

- kiusaamisesta aina tieto kotiin

Jos oppilas kokee opettajan tai koulun muuhun henkilökuntaan kuuluvan aikuisen kiusaavan tai häiritsevän häntä, oppilas tai tämän huoltaja voivat ottaa yhteyttä apulaisrehtoriin tai rehtori-sivistystoimenjohtajaan. Oppilasta, huoltajaa sekä kiusaavaa aikuista kuullaan ja selvitetään tapahtumien kulku, sovitaan jatkotoimenpiteistä ja seurannasta. Asiasta kirjoitetaan muistio.

Tarvittaessa rehtori-sivistystoimenjohtaja käyttää selvittelyssä apunaan sosiaalityöntekijää ja vie asian sivistyslautakunnan käsittelyyn tai muiden viranomaisten tietoon.

Väkivaltaa ja aggressiivista käyttäytymistä ehkäistään tukemalla myönteistä käyttäytymistä positiivisella palautteella ja selvittämällä oppilaille koulun säännöt fyysisestä ja psyykkisestä koskemattomuudesta. Oppilaille opetetaan myös erilaisia sanallisia selviytymismalleja väkivalta- ja aggressiotilanteissa. Oppilaita kannustetaan osallistumaan sekä fyysisen että psyykkisen kouluviihtyvyyden luomiseen.

Koulussa tapahtuneesta väkivaltatilanteesta ilmoitetaan välittömästi vastuupettajalle tai rehtori-sivistystoimenjohtajalle, joka tarvittaessa soittaa poliisin ja mahdollisesti myös ambulanssin paikalle. Samassa yhteydessä harkitaan, onko tarpeen tiedottaa asiasta laajemmin, esimerkiksi luokan, ryhmän tai koko yhteisön tasolla. Väkivaltatilanteessa seuraavista ohjeista voi olla hyötyä:

- ole kohtelias ja ystävällinen
- syvenny asianomaisen sanomaan
- vältä arvovaltakiistaa
- pidä etäisyys
- pidä katsekontakti
- älä anna epätodellista kuvaa ja toivoa (realismi)
- säilytä oma rauhallisuus
- anna henkilön puhua
- oikaise virhetulkinnat ja perustele
- selvitä epäselvät asiat
- tee kysymyksiä
- pyri saamaan henkilö istumaan
- älä kosketa
- älä esitä henkilökohtaisia vaatimuksia
- jätä ovi auki
- ota mukaan työtoveri
- ota uhkaus todesta
- pyri saamaan oppilaat turvaan
- pyri saamaan apua muilta aikuisilta
- anna väkivaltaisesti käyttäytyvälle perääntymismahdollisuus

Tilanteen jälkiselvittely:

- tilanne selvitetään työparina esim. rehtorin johdolla
- tilanne kirjataan
- osapuolten kuulemisen ja selvittelyn tavoitteena on estää väkivaltaisen tilanteen uusiminen, tarvittaessa kutsu huoltajat mukaan neuvotteluun
- jos opettaja on joutunut käyttämään voimakeinoja, tilanteesta tulee tehdä kirjallinen selvitys poliisiviranomaiselle
- väkivaltatilanteesta ilmoitetaan huoltajalle
- jatkoseuranta

Tarvittaessa otetaan yhteyttä työsuojeluvaltuutettuun ja hankitaan lääkärintodistus.

Mikäli väkivallan tekijänä on opettaja tai muu koulun työntekijä, vastuupettajan tai rehtori-sivistystoimenjohtajan on puututtava asiaan välittömästi. Tapahtumien kulku selvitetään haastatteleamalla sekä oppilaita että työntekijää. Myös huoltajia kuullaan. Tarvittaessa käytetään ulkopuolista asiantuntija-apua.

Kiusaamis- ja väkivaltatilanteissa tulee varmistaa sekä teon tekijän että teon kohteena olevan osalta yksilöllinen tuki, tarvittava hoito ja jälkiseuranta. Ensisijaisesti luokanopettaja ja –valvoja sekä yksilöllinen oppilashuoltoryhmä huolehtivat jälkiseurannasta ja viranomaisyhteistyön järjestämisestä.

Oppitunneilla häiritsemistä ehkäistään järjestämällä opetus niin, että kaikki oppilaat pystyvät oppimaan. Tarvittavia tukitoimia käytetään ja niiden toimivuutta seurataan. Fyysinen oppimisympäristö pidetään kunnossa.

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus pyytää oppilasta poistumaan luokasta tai muusta tilanteesta, jossa opetusta järjestetään taikka koulun järjestämästä tilaisuudesta. Opettaja voi oppilasta poistaessaan käyttää sellaisia tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai häirinnän vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. (POL 36b§, 2003)

Kun oppilas on poistettu luokasta, on huomioitava, että hänelle on järjestettävä valvonta. Naapuriluokassa olevaa opettajaa pyydetään apuun. Jos opettaja apua ei ole saatavissa, kiinteistöhoitajan voi hälyttää avuksi.

Jatkotoimenpiteet:

- tieto huoltajalle ja pedagogisen tuen ryhmälle
- kirjallinen selostus tapahtuneesta rehtorille
- tarvittaessa yhteydenotto poliisiin

1. kerralla kasvatuskeskustelu

- jos häirintä jatkuu, rehtori pitää uuden kasvatuskeskustelun
- kirjallinen muistutus+soitto kotiin
- toistuva häiritseminen-> 1 h jälki-istunto
- tarvittaessa luokasta poistaminen

Väkivaltatilanteissa yhteistyö ja yhteydenotto huoltajiin tulee olla mahdollisimman ripeää ja joustavaa. Ensisijaisesti luokanopettaja tai –valvoja ottaa yhteyttä puhelimitse huoltajaan. Tarvittaessa voidaan yhteydenotto hoitaa myös sähköpostitse tai muulla soveltuvalla tavalla.

Viranomaisyhteistyössä pyritään joustavuuteen. Koulun pedagogisen tuen ryhmä ja rehtori toimivat viranomaisyhteistyön organisoijana. Nämä tahot voivat tarvittaessa ottaa yhteyttä kunnan sosiaaliviranomaisiin, koulupoliisiin, pelastusviranomaisiin tai muihin tarpeellisiksi katsottaviin toimijoihin.

Suunnitelmasta tiedotetaan oppilaille ja huoltajille sekä koulun henkilökunnalle koulun syystiedotteessa, vanhempainilloissa sekä lukuvuoden ensimmäisillä luokanopettajan tai –valvojan tunneilla. Uudet työntekijät saatetaan tietoisiksi suunnitelmasta perehdyttämiskansion avulla.

Suunnitelmaa päivitetään lukuvuoden alkaessa yhteisessä suunnittelukokouksessa. Toteutumista seurataan ja arvioidaan lukuvuoden päättyessä. Rehtori huolehtii asioiden kirjaamisen ja päivittämisen.